

„Wycofanie sprawy z sądu – czy jest taka możliwość?”

Czasem już po złożeniu sprawy do sądu zmienimy zdanie i rozmyślimy się co do chęci prowadzenia procesu w sądzie, albo doszliśmy do ugodowego zakończenia sprawy z naszym przeciwnikiem procesowym. Powstaje wtedy pytanie czy można wycofać sprawę z sądu a jeżeli tak to na jakim etapie postępowanie i z jakim skutkiem?

Instytucja cofnięcia pozwu jest co do zasady dopuszczalna w prawie polskim, wiąże się jednak z pewnymi konsekwencjami zależnymi od tego jak cofnięcie to oceni sąd i na jakim etapie postępowania chcemy sprawę z sądu wycofać. Możliwość wycofania sprawy z sądu zawarta jest w kodeksie postępowania cywilnego. Zgodnie z art. 203 kpc pozw może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego w dwóch przypadkach”

a. aż do rozpoczęcia rozprawy,

b. jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku.

Co oznacza „zrzeczenie się roszczenia” ? – oznacza sytuację w której rezygnujemy z dochodzenia tego roszczenia teraz i w przyszłości. Roszczenia takiego nie będzie już można dochodzić na drodze sądowej. Dlatego należy dobrze przemyśleć czy pozw cofamy czy cofamy go ze zrzeczeniem się roszczenia. W obu przypadkach nie potrzebujemy zgody naszego przeciwnika procesowego.

Jednak jeżeli odbyła się już pierwsza rozprawa potrzebujemy zgody drugiej strony. Jeżeli druga strona nie wyrazi zgody na nasze cofnięcie pozwu to sprawa toczy się dalej.

Sąd może uznać cofnięcie za niedopuszczalne i nie wyrazić zgody na cofnięcie powództwa - w przypadku gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa.

Cofnięcie może być albo całkowite albo częściowe.

Cofnięcie „całkowite” oznacza wycofanie całej sprawy w sądzie w tym momencie, jednak nie zamyka drogi do dochodzenia roszczenia w przyszłości – oczywiście aż do momentu jego przedawnienia.

Cofnięcie „częściowe” polega na ograniczeniu naszych roszczeń – w taki sposób zmieniamy nasze powództwo, np. gdy przeciwnik procesowy zapłaci nam już jakąś część roszczenia to co do tej zapłaconej kwoty cofamy powództwo.

Pozew można cofnąć zarówno przed wyznaczeniem rozprawy jak i na dalszych etapach postępowania zarówno przed sądem I instancji jak i w postępowaniu apelacyjnym czyli przed sądem II instancji, a nawet po wydaniu wyroku ale jeszcze przed jego uprawomocnieniem, zgodnie z zasadą że jeżeli przeciwnik procesowy wyrazi zgodę pozew można cofnąć na każdym etapie postępowania.

Nie można cofnąć pozwu gdy wyrok się uprawomocni.

W jakiej formie cofnąć pozew ?

Oświadczenie o cofnięciu pozwu składamy w formie pisma procesowego kierowanego do sądu lub ustnie do protokołu w czasie rozprawy. Każdorazowo musimy określić czy pozew cofamy w całości czy w części i czy zrzekamy się cofniętego roszczenia.

Jakie są skutki cofnięcia pozwu?

Jeżeli pozew cofniemy w całości to nie wywołuje on żadnych skutków prawnych. Należy pamiętać, że nie wywołuje również skutku w postaci przerwania biegu terminu przedawnienia. Sytuacja jest taka jakbyśmy w ogóle pozwu do sądu nie składali.

Kodeks postępowania cywilnego stanowi że, na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego.

W razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów.

W sytuacji gdy skuteczność cofnięcia pozwu zależy od zgody pozwanego, niezłożenie przez niego oświadczenia w tym przedmiocie w powyższym terminie uważa się za wyrażenie zgody – czyli jeżeli pozwany nie wypowie się czy wyraża zgodę na cofnięcie czy nie to uznaje się że taką zgodę wyraził (milcząca zgoda).

Po złożeniu oświadczenia o cofnięciu pozwu ewentualnym terminie potrzebnym na odczekanie przez sąd na wyrażenie zgody, w przypadku zgody pozwanego (lub milczącej zgody pozwanego) sąd umarza postępowanie postanowieniem. Od tego postanowienia służą wszystkie środki odwoławcze (zażalenie a nawet skarga kasacyjna).

Jeżeli do cofnięcia pozwu dojdzie już po wydaniu wyroku ale przed jego uprawomocnieniem – sąd uchyla swój wyrok i również umarza postępowanie.

Czy sąd zwraca opłatę od pozwu uiszczoną z góry przy jego składaniu ?

Odpowiedź na to pytanie zależy od etapu postępowania na jakim cofamy powództwo:

1. Jeśli cofniemy powództwo przed jego wystąpieniem przeciwnikowi procesowemu – sąd zwróci nam całą uiszczoną opłatę,
2. Jeżeli cofniemy powództwo przed pierwszą rozprawą – sąd zwróci nam połowę opłaty,
3. Jeżeli cofniemy na którymkolwiek późniejszym etapie – sąd nie zwraca w ogóle wniesionej opłaty.

Należy pamiętać o opisanej wcześniej możliwości wystąpienia przez przeciwnika procesowego o zasądzenie na jego rzecz poniesionych kosztów procesu. Są to głównie koszty pełnomocnika procesowego drugiej strony postępowania – radcy prawnego lub adwokata, mogą być to również koszty dojazdu, korespondencji itp.

Specyficzną sytuacją jest sytuacja gdy przed wniesieniem pozwu wzywamy drugą stronę do zapłaty bądź spełnienia świadczenia, strona nie wywiązuje się z tego obowiązku a my składamy pozew do sądu. Następnie w toku postępowania nasz przeciwnik dokonuje zapłaty co powoduje konieczność cofnięcia przez nas pozwu w tym zakresie. W takim jednak przypadku możemy nadal popierać żądanie w zakresie poniesionych przez nas kosztów, gdyż do zapłaty doszło dopiero po wytoczeniu powództwa. Taki wyrok będzie najczęściej zawierał jedynie zasądzenie na naszą rzecz kosztów procesowych od przeciwnika.

Opisane warunki dotyczące cofnięcia powództwa (w procesie sądowym) stosuje się odpowiednio w postępowaniach nieprocesowych (np. o zniesienie współwłasności, ustalenie kontaktów z dzieckiem itp.).

Należy pamiętać, że jeżeli cofniemy powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia to już nie będziemy mogli przeciwko tej samej osobie wystąpić z tym samym roszczeniem, jeżeli natomiast cofniemy powództwo bez zrzeczenia się roszczenia będziemy mogli wystąpić z tym roszczeniem jeszcze raz, oczywiście pamiętając, iż niektóre roszczenia ulegają przedawnieniu wtedy aż do upływu terminu przedawnionego roszczenia.

W przypadku problemów prawnych, potrzeby pomocy zapraszamy do korzystania z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Na stronie <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/> znajduje się prosta wyszukiwarka w której znajdziecie Państwo wszystkie dostępne w Polsce punkty tej pomocy.